"Shir HaShirim The World's Greatest
Love Song:
To Be Taken Literally
or Allegorically?"

Rabbi Efrem Goldberg Boca Raton Synagogue

ל איר השירים / song of songs ﴾

Without question, King Solomon's Song of Songs, Shir HaShirim, is one of the most difficult books of Scripture — not because it is so hard to understand but because it is so easy to misunderstand. Not only is it a love song, it is a love song of uncommon passion. No other book seems to be so out of place among the twenty-four books of prophecy and sacred spirit. Nevertheless, one of the greatest and holiest of all the Sages of the Talmud, Rabbi Akiva, said, 'All of the songs [of Scripture] are holy, but Shir HaShirim is holy of holies.' How is a 'love song' holy?

This question is perplexing only if Shir HaShirim is taken literally, but neither the Sages nor the commentators take it so. The Song is an allegory. It is the duet of love between God and Israel. Its verses are so saturated with meaning that nearly every one of the major commentators finds new themes in its beautiful but cryptic words. All agree, however, that the true and simple meaning of Shir HaShirim is the allegorical meaning. The literal meaning of the words is so far from their meaning that it is false.

That is why ArtScroll's translation of Shir HaShirim is completely different from any other ArtScroll translation. We translate it according to Rashi's allegorical interpretation. As he writes in his own introduction:

Solomon foresaw through שַּקְשָּח, the Holy Spirit, that Israel is destined to suffer a series of exiles and will lament, nostalgically recalling her former status as God's chosen beloved. She will say, 'I shall return to my first husband [i.e., to God] for it was better with me then than now' (Hoshea 2:9). The Children of Israel will recall His beneficence and 'the trespasses which they trespassed' (Leviticus 26:40). And they will recall the goodness which He promised for the End of Days.

The prophets frequently likened the relationship between God and Israel to that of a loving husband angered by a straying wife who betrayed him. Solomon composed Shir HaShirim in the form of that same allegory. It is a passionate dialogue between the husband [God] who still loves his exiled wife [Israel], and a 'veritable widow of a living husband' (II Samuel 20:3) who longs for her husband and seeks to endear herself to him once more, as she recalls her youthful love for him and admits her guilt.

God, too, is 'afflicted by her afflictions' (Isaiah 63:9), and He recalls the kindness of her youth, her beauty, and her skillful deeds for which He loved her [Israel] so. He proclaimed that He has 'not afflicted her capriciously' (Lamentations 3:33), nor is she cast away permanently. For she is still His 'wife' and He her 'husband,' and He will yet return to her.

During the mid-nineteenth-century period of the most vicious Czarist persecutions of Jews, it was common for the leading rabbis to visit St. Petersburg to plead the case of their people with the Czar's ministers. During one of these visits a Russian official asked one of the rabbis how he could account for the many Aggadic tales in the Talmud which were patently 'inconceivable.'

The rabbi answered, 'You know very well that the Czar and his advisors have often planned decrees that would order the expulsion of the Jews. If God had not thwarted your plans, the decree would have been written and placed before the Czar for his signature. He would have dipped his pen into the inkwell and signed. His signature would have made final the greatest Jewish catastrophe in centuries. A poet might write that a drop of ink drowned three million people. All of us would have understood what he meant. But a hundred years later, someone might read it and consider it nonsense. Could a small drop of ink drown people? In truth, the expression is apt and pithy; it is only a lack of knowledge that could lead a reader to dismiss it out of hand. So it is with many parables of our Sages. They were written in the form of farfetched stories to conceal their meaning from those unqualified to understand. Those same unqualified people laugh at the stories, instead of lamenting their own puny stature. (See also Maamar al Ha Aggados by Rabbi Moshe Chaim Luzzatto.)

In general history as well, many figures of speech have an obvious meaning to those familiar with them, but would be incomprehensible to the uninitiated. Everyone knows that a shot cannot be heard more than several hundred yards away. But every American knows that 'a shot heard round the world' began the American Revolution.

Shir HaShirim is read on Pesach because the Sages interpret it as the story of Israel after the Exodus, a time of such great spiritual passion, that God said many centuries later: I remember for your sake the kindness of your youth, the love of your bridal days, how you followed Me in the Wilderness in an unsown land (Jeremiah 2:2).

The message of Shir HaShirim is so lofty, so exalted, so spiritual, so holy that God in His infinite wisdom knew that it could be presented to us only in its present form. Only in this manner could it engender the passionate love for God which is Israel's highest mission.

Has it been misinterpreted by fools and twisted by scoundrels? Most assuredly yes! But: לא חָש הקב״ה לְהָאִיר הַחַמָּה מִּפְנֵי עוֹבְדֵיה, God did not refrain from creating the sun because it would have worshipers.

Let us, therefore, read and understand Shir HaShirim with the ecstasy of love between God and Israel, for it is this intimacy that it expresses more than any other Song in Scripture.

 $oxed{\Gamma}$ he song that excels all songs dedicated to God, Him to Whom peace belongs, ² Communicate Your innermost wisdom to me again in loving closeness, for Your friendship is dearer than all earthly delights. 3 Like the scent of goodly oils is the spreading fame of Your great deeds; Your very name is Flowing Oil, therefore have nations loved You.

[ISRAEL IN EXILE TO GOD:] 4 Upon perceiving a mere hint that You wished to draw me, we rushed with perfect faith after You into the Wilderness. The King brought me into His cloud-pillared chamber; whatever our travail we shall always be glad and rejoice in Your Torah. We recall Your love more than earthly delights, unre-

strainedly do they love You.

[ISRAEL TO THE NATIONS:] 5 Though I am black with sin, I am comely with virtue, O nations who are destined to ascend to Jerusalem; though sullied as the tents of Kedar, I will be immaculate as the draperies of Him to Whom peace belongs. 6 Do not view me with contempt despite my swarthiness, for it is but the sun which has glared upon me. The alien children of mu mother were incensed with me and made me a keeper of the vineyards of idols, but the vineyard of my own true God I did not keep.

[ISRAEL TO GOD:] 7 Tell me, You Whom my soul loves: Where will You graze Your flock? Where will You rest them under the fiercest sun of harshest Exile? Why shall I be like one veiled in mourning

among the flocks of Your fellow shepherds?

[GOD RESPONDS TO ISRAEL:] ⁸ If you know not where to graze, O fairest of nations, follow the footsteps of the sheep - your forefathers who traced a straight, unswerving path after My Torah. Then you can graze your tender kids even among the dwellings of foreign shepherds. 9 With My mighty steeds who battled Pharaoh's riders I revealed that you are My beloved. 10 Your cheeks are lovely with rows of gems, your neck with necklaces - My gifts to you from the splitting sea, 11 by inducing Pharaoh to engage in pursuit, to add circlets of gold to your spangles of silver.

א א שִׁיר הַשִּׁירִים אָשֵר לִשְׁלֹמָה: בּיִשְׁלֵנִי מִנְשִׁיקוֹת פִּיהוּ בִּי־טוֹבִים דֹדֵיך מִנֵיון: ؞לְרֵיחַ שִׁמַנֵיך טוֹבִים שַמֵּן תורק שמה על־בון עלמות אַהבור: -משבני אַחַרִיךּ נָרָוּצָה הֵבִיאַנִי הַמֶּלֶךְ חַרַבִיו נַגֵּילֵה וִנְשַּׁמְחַה בַּרְ נַוֹבֶּירָה דֹרֵיךָ מִיַּיוֹ מֵישַׁרִים אַהָבוּך: אַנִי וָנָאנָה בִּנִוֹת יִרְוּשַׁלֵיִם כִּאָהֵלֵי קַבַּר בִּירִיעוֹת שופתני שלמה: אַל־תַּרָאָנִי שַאַנִי שַחַרחרת ששופתני הַשָּמשׁ בָּנֵי אָמֵי נָחַרוּ־בִּי שַמְנִי נָטַרַה אַת־הַכּרַמִּים בַּרמִי שֶׁלֵּי לֹא נַטַרתִּי: יהַגֵּידַה לִּי שֶׁאָהַבָּה נַפִּשִׁי אַיבָה תִרְעָה אַיבָה תַרְבִּיץ בַּצַּהַרַיִם שַׁלַמַה אַהָיֵה בּעִטִיָּה עַל עַרְרֵי חַבֶּרֵיף: חָאָם־לָא תַּדְעִי לֶּךְ הַיַּפַּה בַּנָּשִׁים צְאִי־לָּךְ בִּעִקבֵי הַצֹּאן וּרְעִי אֶת־גִּדִיתַיִּךְ עֵל ש לססתי ברכבי פרעה בתרים צוארר ַרְּמִיתִיךְ רַעַיַּתֵי: יּנַאוָוּ לְחַיַּיִרְ בַּחַרוֹזִים: אַתוֹרֵי זָהָב' נַגֲשֶׁה־לֶּּךְ עָם נְקָּדְוֹת הַבָּכֶסף: יב עַד־ שֶׁהַמֶּלֶךְ בִּמְסִבּוֹ נִרְדֵי נַנְתוֹ רֵיחוֹ: יג צְרוֹר הַמָּר וֹ דּוֹדִי לִי בֵּין שָׁדַי יָלֵין: יוּ אֲשָׁבֹּל הַבְּפֵר וֹ דּוֹדִי

SONCINO

TRANSLATION

1 THE song of songs, which is Solomon's.

2 Let him kiss me with the kisses of his mouth-For thy love is better than wine.

3 Thine ointments have a goodly fragrance; Thy name is as ointment poured forth: Therefore do the maidens love

4 Draw me, we will run after thee; The king hath brought me into his chambers; We will be glad and rejoice in thee, We will find thy love more fragrant than wine! Sincerely do they love thee.

- 'I am black, but comely, O ye daughters of Jerusalem, As the tents of Kedar, As the curtains of Solomon.
- 6 Look not upon me, that I am swarthy, That the sun hath tanned me; My mother's sons were incensed against me, They made me keeper of the vineyards; But mine own vineyard have I not kept.'

חורה שמה על

4 טַשְׁבָנִי אַתַרִידְ נַּרְוּצָה תֵבִיאַנִי הַמֶּלֵךְ חַדָּלִיו נַגִילָה וְנַשְּׁמחַה

עות שלמה:

שולם – "MASTER OF THE UNIVERSE! אם בַּעֵלֵי מִקָרָא הָן – וּד THEY ARE STUDENTS OF SCRIPTURE, יַעַסְקוֹ בָּתוֹרָה וֹבְנָבִיאִים וֹבְכָתוֹבִים – LET THEM ENGAGE IN the study of PENTATEUCH, THE PROPHETS. AND THE WRITINGS;[9] אם בַּעֵלִי מְשׁנָה הַן — IF THEY ARE STUDENTS OF MISHNAH, יַעַסקו בְּמִשְׁנֵה בָהַלֶּכוֹת וּבְהַגָּרוֹת – LET THEM ENGAGE ואם בעלי (10) אם בעלי (10) אות העלי (10) אות העלי (10) אות העלי יַעְסְקוֹ – AND IF THEY ARE STUDENTS OF TALMUD, יַעְסְקוֹ בפסח בפסח – LET THEM ENGAGE IN the study of THE LAWS OF PASSOVER ON PASSOVER, בהלכות עצרת בעצרת – IN the study of the Laws of shavuos^[11] on shavuos, בַּהַלְכוֹת חֶג בָּחַג – AND IN the study of THE LAWS OF SUCCOS[12] ON SUCCOS, and let them not occupy themselves with irreverent singing!"[13]

ישיר הַשִּירֵים אַשֵר לְשָׁלֹמָה:

* > // 22 7

וּ אַחַת דָּבֵּר אֱלֹהִים, שְׁתַּיִם – זוּ שָׁמֶעְתִּי (חה׳ סב יבּ). מִקְרָא אֵחָד יוֹצֵא לְכַמֶּה טְעָמִים (סנהררין לד ע״א) רַנְסוֹף דָבָר אֵין לְךְּ מִקָּרָא יוֹצֵא מִידֵי פְּשׁוּטוֹ וּמַשְׁמָעוֹ, וְאַף עֵל פִּי שֶׁדְּבְּרוּ הַוְּבִיאִים דִּבְרֵיהֶם בְּדְגְמָא בַּרְי צַנְיוּךְ לְיַשֵּׁב הַדְּגְמָא עַל אָסְנֵיהָ וְעַל סִרְרָהּ, כְּמוֹ שֶׁהַמִּקְרָאוֹת סְדוּרִים וֵה אַחַר וֵה, וְרָאִיתִי לַפַּמֵּר בּ צָּרִיךְ לְיַשֵּׁב הַדְּגְמָא עַל אָסְנֵיהָ וְעַל סִרְרָהּ, כְּמוֹ שֶׁהַמִּקְרָאוֹת סְדוּרִים וֵה אַחַר וֵה, וְרָאִיתִי לַפַּמֵּר ץ הַגָּה כַּמָּה מִדְרָשֵׁי אַנַרָה; זֵשׁ סוֹדְרִים כָּל־הַמֶּמֵר הַנָּה בְּמִדְרָשׁ אֶחָר, וַיֵשׁ מִפְּנָרִים בְּכַמָּה מִדְרְשֵׁי צ אַגַּרָה, וַיֵּשׁ מִקְרַאוֹת לְבַדָּם וָאֵינָם מִתְיַשִּׁבִים עַל לְשׁוֹן הַמִּקְרָא וְסֵרֵר הַמִּקְרָאוֹת, וְאָמַרְתִּי בְלְבִּי ּ לָתִּפּשׁ מַשִּׁמָעוּת הַמִּקָרָא, לְיַשֵּׁב בֵּאוּרִים עַל סִדְרָם, וְהַמִּדְרָשׁוֹת מֵרַבּוֹתֵינוּ אֱקַבָּעֵם מִדְרָשׁ וּמִדְרַשׁׁ, ר אִישׁ אִישׁ בִּמְקוֹמוֹ, וְאוֹמֵר אֲנִי שֶׁרָאָה שְׁלֹמה בְרוּחַ הַלְּרֵשׁ שֵׁעֵתִידִין יִשְּׂרָאֵל לְנְלוֹת גוֹלָה אַחֵר גוֹלָה, ל חַרָבָּן אַחַר חַרָבָּן, וּלְהַתְאוֹגַן בְּגַלוּת זָה עַל כְּבוֹדָם הָרָאשׁוֹן וַלְזָכֹּר חָבָה רָאשׁוֹנַה אֲשֵׁר הֵיוּ סְגַּלְה ר לוֹ מִכֶּל־הָעַמִּים לֵאמר, אֵלְכָה וָאָשׁוּבָה אֵל־אִישִׁי הָרָאשׁוֹן כִּי טוֹב לִי אָז מֵעָתַה (הושע ב ט), וְיָזְכְּרוּ ים אָתר חֲסָדִיו וְאַתר־מַעֵלָם אֲשֶׁר מָעֵלוּ (ויק׳ כו מ) וָאַתרהַטוֹבוֹת אֲשֶׁר אַמֶּר לַתָת לַהָם בַּאַחַרית הַימים. ר פּיִּעְלָה (אַרְפּאָג) וּ וְיָטַד סַפֶּר הַיֶּה בְּרוּחַ הַפּּדֶשׁ, בִּלְשׁוֹן אִשָּׁה צְרוּרָה אַלְמְנוּת חַיּוּת (ש־ב ב ב), מְשְׁחוֹקֶקֶת עַל דּוֹדָה, מַוְכֶּרֶת אֲהָבַת וְעוּרֶיהָ אֵלְיו וּמוֹדָה עַל פִּשְּׁעָה, אַף דּוֹדָה צַר לוֹ בְּצְרָתָה צו (יש׳ סג ט׳, וּמַוֹכִּיר חַסְבֵי נְעוֹרֵיהָ וְנוֹי יָסְיָה וְכִשְׁרוֹן פְּעֶלֵיהָ, אֲשֶׁר בָּהֶם וָקְשַׁר עִמָּה בְּאַהֲכָה עַזָּה, ען לְהוֹדִיעַ כִּי לֹא מִלְבוֹ עָנָה (איכה ג לג) וְלֹא שָׁלּוּחֵיהָ שָׁלּוּחִין (יש׳ ג א), כִּי עוֹד הָיא אָשָׁתוֹ וְהוּא אִישַׁה לו (הושע ב ד) וָהוּא עָתִיד לָשׁוּב אֵלֵיהָ.

5 1,03910 SANHEDRIN

ANASIM (L) NO/C YADAYIM

hands unclean, but there is disagreement regarding Ecclesiastes. R. Jose says, Ecclesiastes does not render the hands unclean, but there is disagreement respecting the Song of Songs. R. Simon says, Ecclesiastes comes under the lenient rulings of the School of Shammai but under the stringent rulings of the School of Hilel.⁶ R. Simon ben Azzai said, I have heard a tradition from the seventy-two elders on the day? when they appointed R. Elazar ben Azariah [head] of the academy8 that the Song of Songs and Ecclesiastes render the hands unclean. R. Akiba said, God forbid!9 No man in Israel ever contended regarding the Song of Songs [to say] that it does not render the hands unclean, [for all the ages of] the whole world are not worth the day whereon the Song of Songs was given to Israel, for all the Hagiographa¹⁰ is sacred, but the Song of Songs is the most sacred [of them all], and if they did have any differences of opinion, they differed only about Ecclesiastes. R. Jochanan ben Joshua, the son of R. Akiba's father-in-law, said, In accordance with the opinion of ben Azzai did they contend and so did they decide.11

אָת־הַיַּדֵיִםּי מִטַמֵּא השירים וַלְהֶלֶת מַחַלְנֹקתי רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֶר, קַהֱלֵת אֵינוֹ מִטַמֵּא אָת־הַיַּדִיִם וְשִׁיר הַשִּׁירִים מַחַלְּוֹקֵתיּ רַבִּי שָׁמְעוֹן אוֹמֵר, קֹהֵלֶת מִקּוּלֶי בֵית שַׁמַּאי יּוֹמֵחוֹמְרֵי יּבֵית הָלֵּל∙ אָמַר רֲבִּי שָׁמִעוֹן בָּן עַוַאי, מִקוּבֶּל אֲנִי מִפִּי שְׁנַיִם וְשִׁבְעִים זָקָן יבַיוֹם שָׁהוֹשִׁיבוּ אָת־רַבִּי אָלִעָוָר שַׁשִּׁיר הַשִּׁירִים וַקְהֵּלֵת ּבַיִּשִׁיבַה י מְטַמִּאִים אָת־הַיָּדֵיִם אָמַר צַקיבָא, יחַס וִשָּׁלוֹם! לֹא נַחֵלַק אָדָם מִיִשָּׂרָאָל עַל שִׁיר הַשִּׁירִים שלא תטַמָּא אָת־הַיַּדֵיִם, שָאֵין כַּל־-הַעוֹלֵם כִּלוֹ כָּדַאי כַיּוֹם שָׁנִיתַן בּוֹ השירים ייהַכָּתוּבִים לְּדֵשׁ, וִשִּׁיר קָבָשׁ בָדָשִׁים, וָאָם נַחָלָקוּ לֹא נַחַלָּקוּ אָלָא עַל לְהֶלֶת. אָמַר רַבִּי יוֹחָנַן ָבֶן יָהוֹשֶׁעַ בָּן חָמָיו שֻׁל רַבִּי עֲקִיבַא, בְּדַבָּרֵי בֶּן עַזַּאי כַּדְּ נֶחְלְקוּ וְכֵן ייַבָּנִירוּ•

6

RASHI

(7) R YISRDEL SALANTER

.כל הכתובים קודש. ושיר־השירים קודש קדשים" (ידים ג' ה').

כל הספרים כוללים בתוכם דרשות ורמזים שוגים על-פי פרד"ס, אך הפשט נלמד בפשטות, אות באות ומלה במלה, כמות־שהוא: אבל בשיר־השירים גם הפשט הפשוט הוא קודש ואי־אפשר להבינו כמות־שהוא, שכן במובן הפשוט הוא נראה, חלילה, כניבול־פה.

PLN PYLDSI (8) & SOLONEITCHIK

אופיו האליגורי של שיר השירים מהווה יסוד מוצק בהלכה, שעליו מתנוססת קדושת כתבי הקודש החופפת על מגילה זו (מטמאת את הידים) וקדושת השם (כינויים) הכרוכה בשם שלמה — מלך שהשלום שלו. גם האגדה מפרשת את שיר השירים מבחינה סמלית.

ברם, נתקלים אנו בפירוש דואלי: (א) בתור אליגוריה מיטפיסית־ היסטורית (ב) אליגוריה מיטפיסית־אוניברסילית. הראשונה מפרשת את

הספר כשיר של הקב"ה וכנסת ישראל הבוקע ועולה מתוך התהליך ההיסטורי של אומה זו: השנייה נוטה לדרוש אותו כמין חומר לשירת האלוהים והאדם בכלל המבטאת את הגעגועים ההדדיים של היוצר והיצירה.

המדרש והתרגום מקיימים את ההשקפה ההיסטורית. וכן פירשו רש"י, הכוזרי, אבן־עזרא ועוד. ברם, הרמב"ם שהלך בעקבותיו של רבנו בחיי נקט עמדה אוניברסלית — "וכיצד היא האהבה הראויה שיאהב את ה' אהבה גדולה יתרה ועזה וכו' כאלו חולה חולי האחבה שאין דעתו פנויה מאהבת אותה אשה וכו'. וכל שיר השירים משל הוא לעניין זה" (פ"י מה' תשובה, ה"ג). כמו כן ביאר במורה נבוכים ח"ג, פנ"א. ואחריו נמשכו חכמי הקבלה.

לאמיתו של דבר, שני הפירושים לעניין אחד נתכוונו: ליחס שבין הקב"ה והעולם. ברם, זיקה זו מתגלמת בינו לבין היחיד וגם בינו ולבין הציבור. כשם שהאלוה מתגעגע להתדבק ביחיד, כך הוא מתאווה להתמיד שכינתו בציבור מיוחד, בציבור נבחר ובאומה מיוחדת. המתיחות היא דו־פרצופית, אוניברסלית על־היסטורית ולאומית היסטורית. הרמב"ם באגרת תימן השתמש במובאה משיר השירים לשם תיאור גורלה ההיסטורי של כנסת ישראל. חכמי הקבלה חיברו שני מוטיבים, עולם וישראל, בדרשם את מגילת שיר השירים; אצלם מרמזת מגילה זו געגועי מלכא קדישא ושכינתא. שכינה מצד אחד מסמלת את נוכחות האלוהים בתוך העולם, ומצד שני את כנסת ישראל שבה מתגלה הודו של הקב"ה. מגילת שיר השירים היא ספר העולם כולו וגם ספרה הייחודי של כנסת ישראל.

התואר קודש קדשים, אשר בו משתמשת המשנה במס' יזים (ג, ה) ביחס לשיר השירים (אמר רבי עקיבא, ח"ו, לא נחלק אדם מישראל על שיר השירים, שלא תטמא את הידים, שאין כל העולם כולו כדאי כיום שניתן בו שיר השירים לישראל, שכל הכתובים קודש ושיר השירים קודש קדשים) מכוון כלפי הסמליות האלוהית המתוארת בה. ברם, תואר זה מבטא עיקרון הלכתי: מגילה זו לא ניתנה להתפרש כפשוטה. בכל התורה כולה מותר לנו לפרש את הפסוקים בין כמדרשם ובין כפשוטם. פשוטו של מקרא מהווה חפצא של תורה. בשיר השירים נתמעט הפשט המילולי מחלות שם תורה ואת מקומו ירש מדרש הכתובים. המיתודה הסימלית יחידה היא. כל המבאר מגילה זו על פי פשוטם של הכתובים ביחס לאהבה חושנית, מחלל קדושתה וכופר בתורה שבעל פה. עיקרון כזה אנו מוצאים בהקדמת הרמב"ם לפירוש המשניות ביחס לפירושים אחרים. ישנו סוג מיוחד של פירושים המקובלים ממשה רבנו, שאין אדם יכול לחלוק עליהם. רק הדרשה קיימת, הפשט המילולי הופקע לגמרי. פירוש הכתובים כמו שנאמרו "וקצותה את כפה", "מין תחת עין", "פרי עץ הדר", במשמעותם המילולית היא קציצת נטיעות

הקבלה (עיין בבא קמא פד, א: "ר' אליעזר אומר: עין תחת עין ממש, ממש סלקא דעתך ז ר' אליעזר לית ככל הני תנאי").

אי אפשר לאחד מחכמי המסורה לנטות מהדרש המקובל: "וזה עיקר יש לך לעמוד על סודו, והוא, שהפירושים המקובלים מפי משה אין מחלוקת בהם בשום פנים, שהרי מאז ועד עתה לא מצאנו מחלוקת נפלה בזמן מן הזמנים, מימות משה ועד רב אשי, בין החכמים כדי שיאמר אחד: המוציא עין חברו — יוציאו את עינו, שנאמר 'עין בעין'. יאמר השני אינו אלא כופר בלבד שחייב לתת. ולא מצאנו גם כן מחלוקת במה שאמר הכתוב: 'פרי עץ הדר שהוא אתרוג, ויאמר אחד, שהוא חבושים או רימונים או זולתו וכו" (רמב"ם, הקדמה למשנה).

עיין במשנה תורה, פ"א מחלכות חובל ומזיק, הלכה א, ב, ג; סנהדרין קא, א: "הקורא פסוק של שיר השירים ועושה אותו כמין זמן וכו' הרי זה מביא רעה לעולם, מפני שהתורה חוגרת שק ועומדת לפני הקב"ה וכו"" (אבות דר' נתן פ' לו; זהר פ' תרומה; שבועות לה, ב; מגילה ז, א).

ג וְכֵיצֵד הִיא הָאַהְבָה הָרְאוּיָה?

הוא, שֶׁיֶּאֶהַב אֶת הַשֵּׁם אַהֲבָה גְדוֹלָה, יְתֵרָה, עַדָּה מְאֹד, עַד שֶׁתְּהֵא נַפְשׁוֹ קְשׁוּרָה בְּאַהְבַת הַשֵּׁם, וְנִמְצָא שׁוֹגֶה בָהּ תָּמִיד כְּאִלּוּ חוֹלֶה חֻלִּי הָאַהֲבָה, שָׁאֵין דַּעְתוֹ פְּנוּיָה מֵאַהְבַת אוֹתָה אָשָׁה וְהוּא שׁוֹגֶה בָהּ תִּמִיד – בֵּין בְּשִׁבְתוֹ, בֵּין בְּקוּמוֹ, בֵּין בְּשָׁעָה שֶׁהוּא אוֹכֵל וְשׁוֹתֶה –

יָתֵר מִזֶּה תִּהְיֶה אַהֲבַת הַשֵּׁם בְּלֵב אוֹהֲבָיו שׁוֹגִים בָּה תָּמִיד, כְּמוֹ שֶׁצִּוָּנוּ: ״בְּכָל לְבָרְדּ וּבְכָל נַפְשְׁדִּ״.

וְהוּא שֶׁשְּׁלֹמֹה אָמַר דֶּרֶךְ מָשָׁל: ״כִּי חוֹלַת אַהְבָה אָנִי״; וְכָל שִׁיר־הַשִּׁירִים מַשָּׁל הוּא לְעִנְיָן זֶה.

3. What is the proper [degree] of love? That a person should love God with a very great and exceeding love until his soul is bound up in the love of God. Thus, he will always be obsessed with this love as if he is lovesick.

[A lovesick person's] thoughts are never diverted from the love of that woman. He is always obsessed with her; when he sits down, when he gets up, when he eats and drinks. With an even greater [love], the love for God should be [implanted] in the hearts of those who love Him and are obsessed with Him at all times as we are commanded [Deuteronomy 6:5: "Love God...] with all your heart and with all soul."

This concept was implied by Solomon [Song of Songs 2:5] when he stated, as a metaphor: "I am lovesick." [Indeed,] the totality of the Song of Songs is a parable describing [this love].

(2015/2016) RAMBAM (D) RAMBAM

(2:1)>>10 = 5>N7 @

RAMBAM

Know that the prophetic parables are of two kinds. In some of these parables each word has a meaning, while in others the parable as a whole indicates the whole of the intended meaning. In such a parable very many words are to be found, not every one of which adds something to the intended meaning. They serve rather to embellish the parable | and to render it more coherent or to conceal further the intended meaning; hence the speech proceeds in such a way as to accord with everything required by the parable's external meaning. Understand this well.

ודע כי המשלים הגבואיים יש בהם שני דרכים, מהם משלים שכל מלה שבאותו המשל כוללת ענין, ומהם אשר כל המשל מורה על כל הענין הנמשל, ויבואו באותו המשל מלים רבות מאד שאין כל מלה מהן מוסיפה דבר באותו הענין הנמשל, אלא נאמרו ליפות המשל והסדרת הדברים בו, או כדי להוסיף בהסתרת הענין הנמשל, ויהיה סדר הדברים כפי מה שראוי לפשט אותו המשל, והבן זה היטב.

והבן ממני את

זה היטב כי הוא יסוד גדול וחשוב במה שאני רוצה לבאר, וכאשר תמצאני באחד מפרקי מאמר זה מבאר ענין אחד המשלים והעירותיך על כללות הנמשל מה היא, אל תחקור אחר כל פרטי הענינים שנאמרו באותו המשל ותרצה למצוא להן תיאום עם הענין הנמשל, מפני שוה יובילך לאחד משני דברים, או שיטה אותך מן הענין המכוון במשל, או שיחייב אותך לבאר דברים שאין להן באור ולא נאמרו כדי לבארן, ותביא אותך התחייבות זו לכגון אותם ההזיות המרובות שהוזים ומחברים בהז רוב כתות העולם בזמננו זה, מפני שכל אחד מהם רוצה להמציא איזה ענין לדברים שלא נתכוון בהם אלא פים הם שחושבים הם es, אלא לעולם תהיה מטרתך ברוב המשלים ידיעת הכללות אשר ידיעתה היא המכוון, ויספיק לך במקצת דברים שתבין מדברי שפרשה פלונית משל ואף על פי שלא אבאר שום דבר נוסף, כי כאשר תדע שהיא משל יתבאר לך מיד לאיזה דבר היא משל, כמי שמסלק דבר החוצץ בין הראות והנראה *83.

When, therefore, you find that in some chapter of this Treatise I have explained the meaning of a parable and have drawn your attention to the general proposition signified by it, you should not inquire into all the details occurring in the parable, nor should you wish to | find significations corresponding to them. For doing so would lead you into one of two ways: either into turning aside from the parable's intended subject, or into assuming an obligation to interpret things not susceptible of interpretation and that have not been inserted with a view to interpretation. The assumption of such an obligation would result in extravagant fantasies such as are entertained and written about in our time by most of the sects of the world, since each of these sects desires to find certain significations for words whose author in no wise had in mind the significations wished by them. Your purpose, rather, should always be to know, regarding most parables, the whole that was intended to be known. In some matters it will suffice you to gather from my remarks that a given story is a parable, even if we explain nothing more; for once you know it is a parable, it will immediately become clear to you what it is a parable of. My remarking that it is a parable will be like someone's removing a screen from between the eye and a visible thing.

למשה ואהרן ומרים, אבל שאר הנביאים והחסידים הם למטה מזה, אלא שכולם בדרך כלל מתחזקת השגת שכליהם בזמן הפרידה, כמו שנאמר והלך לפניך צדקך כבוד ה' יאספך ב', וישאר אותו השכל לאחר מכן אותה ההשארות הנצחית במצב אחיד ב', כיון שכבר נסתלק המעצור שהיה חוסמו ב' במקצת העתים, ויהיה קיומו באותו העונג העצום אשר אינו ממין תענוגי הגוף כמו שבארנו בחבורינו ב', ובאר זולתינו לפנינו ב',

תן דעתך להבין פרק זה, ושים כל מגמתך להרבות באותם העתים אשר אתה בהם עם ה' או בסעייה זי אליו, ובמיעוט אותם העתים אשר אתה בהם עם זולתו ובלתי סועה זי אליו. ויש בהנחיה זו די כפי מטרת המאמר הזה.

והחשק למושג עד אשר תפרד הנפש מן הגוף אז במצב אותו העונג, ועל עניו זה רמזו חכמים במיתת משה ואהרו ומרים כי שלשתם מתו בנשיקה ז, ואמרו, כי אמרו וימת שם משת עבד ה' בארץ מואב על פי ה' מלמד שמת בנשיקה, וכך נאמר באהרו על פי ה׳ וימת שם º, וכך אמרו במרים אף היא בנשיקה מתה, אלא שלא נזכר בה על פי ה' מפני שהיא אשה ואין ראוי להזכיר בה משל זה. הכוונה כי שלשתם מתו במצב עונג אותה ההשגה מעוצם החשק. והמשיכו חכמים ז"ל בדבר זה על הדרך הפיוטית המפורסמת הקוראת את ההשגה שהושגה בעת עוצם חשקתו יתעלה נשיקה, כמו שאמר ישקני מנשיקות פיהו וגוים. והנה אופן זה של מות שהוא ההנצלותיי מן המות באמת. הזכירו ז"ל שהוא הושג

the three of them died by a kiss. They said 47 that the dictum [of Scripture], And Moses the servant of the Lord died there in the land of Moab by the mouth of the Lord, 48 indicates that he died by a kiss. Similarly it is said of Aaron: By the mouth of the Lord, and died there. 49 And they said of Miriam in the same way: She also died by a kiss. But with regard to her it is not said, by the mouth of the Lord; because she was a woman, the use of the figurative expression was not suitable with regard to her. Their purpose was to indicate that the three of them died in the pleasure of this apprehension due to the intensity of passionate love. In this dictum the Sages, may their memory be blessed, followed the generally accepted poetical way of expression that calls the apprehension | that is achieved in a state of intense and passionate love for Him, may He be exalted, a kiss, in accordance with its dictum: Let him kiss me with the kisses of his mouth, and so on. 50 [The Sages], may their memory be blessed, mention the occurrence of this kind of death, which in true reality is salvation from death, only with regard to Moses, Aaron, and Miriam. The other prophets and excellent men are beneath this degree; but it holds good for all of them that the apprehension of their intellects becomes stronger at the separation, just as it is said: And thy righteousness shall go before thee; the glory of the Lord shall be at thy rear.51 After having reached this condition of enduring permanence, that intellect remains in one and the same state, the impediment that sometimes screened him off having been removed. And he will remain permanently in that state of intense pleasure, which does not belong to the genus of bodily pleasures, as we have explained in our compilations and as others have explained before

Bring your soul to understand this chapter, and direct your efforts to the multiplying of those times ⁵² in which you are with God or endeavoring to approach Him and to decreasing those times in which you are with other than He and in which you make no efforts to approach Him. This guidance is sufficient in view of the purpose of this Treatise.

...And he took up his parable and said:

Among Solomon's many women, his soul became attached to one beloved beautiful woman, betrothed to a shepherd in the pasture. And this beloved one was taken from the bosom of her beloved shepherd to King Solomon, to his royal palace, and he placed the royal crown on her head and gave her regal gifts. He also appointed the daughters of Jerusalem as guards over her, and they surrounded her, watching her steps, lest she flee to the pasture, to her beloved, but the watchers guarded her in vain, for her heart was not attracted to all Solomon's luxuries, her soul despised his love, rejected the king's food and the wine of his banquets, for her soul yearned for the prince of her youth who pastured his sheep among the lilies. He, too, remembered the love of her bridal days. Every day, he would go before the court of the harem, where his bride was held captive, looking through the windows, conversing with her behind the walls, and she poured out her heart to him, begging him to rescue her from her prison. So they devised signs. He made signs for her how to flee and how to find him on the distant mountains. And, indeed, she fled many times from the king's palace to the pasture where he was encamped. And the daughters of Jerusalem, her guards, pursued her and returned her against her will to Solomon's chambers, until, at the end of days, she girded her loins, broke the copper doors, cut off the locks, opened the fetters, and fled with a high hand, perfumed with myrrh and frankincense to her beloved, the gazelle on the spice mountains.

From now on, if a person asks you what this song is based on according to its simple meaning, beware and guard your soul diligently lest you say that its simple meaning is the story of a maiden and a shepherd, the words of a maiden and her lover, words of love and desire, God forbid! But so shall you say to him, that its allegorical narrative according to its simple meaning embodies the happenings of the holy maiden, King Solomon's soul, and her dialogue with her Beloved in the heavens on five occasions when she came out of the dungeon and removed the raiment of her captivity from her, and she came into the inner court of the King in the beauty of holiness. This is the narrative, and this is the allegory, and that is the simple explanation. However, since this holy narrative is very precious, superior to all narratives in the Holy Writ, for all of them narrate events of this humble physical world and matters perceptible by the senses, which every man can perceive, every eye can see, and every ear can hear, and all flesh can understand equally. Not so this Song, which speaks of the events of the Godly soul and matters of the spiritual soul; of its ascent and descent, of its sojourn in the body, of its departure, its relation to the spiritual world, and its involvement with the senses of the body, all of which are wondrous and hidden matters, all perceptible by the intellect, not by the senses, for the soul and its essence cannot be seen by the physical eye, neither can the senses perceive it. It is therefore difficult for one using language to describe it with simple statements, since language does not contain any nouns, verbs or

other words relating primarily to spiritual matters. The nouns upon which language is built are all based on perceptible matters, and are all used only in reference to the physical world. Therefore, if a person wishes to describe spiritual matters, he has no terms that refer to them primarily, and when he searches his vocabulary, he will find no words with which to express his thoughts. He must therefore dress his words with borrowed nouns and verbs that are primarily meant for matters of the physical world, governed by motion. time and space, etc. And so Solomon was compelled to do when relating the words of this song, which speaks of the spiritual. He had to borrow terms, parables, and metaphors, as well as vestments from the perceptible world. He depicted the spiritual soul and its yearning for the hidden Lover, in the guise of a maiden, leaning upon her beloved, the Holy Beloved, Who looks in with His love upon the soul of His pious ones, depicted as a shepherd in the wilderness, longing for the object of His affections, and the like, as all the words of the song, for there are no expressions in language with which a person can describe spiritual matters as long as he is still in his physical self.

Accordingly, I deviated from the manner of all the commentators. According to their interpretation, the simple meaning of the Song is that it is a love song between a man and his beloved, and that the "inside is paved with love," a dialogue between God and His treasured people. Accordingly, the inside is holy whereas the external garb is profane. This is comparable to a high priest attired in soiled raiment, and the angel of God, burning with fire from within the thornbush. Moreover, according to them, the innermost meaning of the interpretation of a parable is arrived at homiletically or through a farfetched allusion. It is so far from the simple explanation that if one asks what the simple meaning is, the only answer he would find is that it is a love song. Not so, according to the way I have paved; the simple meaning is holy, and the attire is pure, for the simple meaning of the Song is that it is the words of dialogue between the soul and God, her Lover. That is the outer garb, holy and pure, and there is no other simple interpretation....